

REORGANIZACJA BIBLIOTEKI CENTRALNEJ MBP W RUDZIE ŚLĄSKIEJ

Miejska Biblioteka Publiczna jest najstarszą i największą instytucją kultury działającą w Rudzie Śląskiej. Na terenie całego Miasta Miejska Biblioteka Publiczna posiada 13 bibliotek, które są odwiedzane co roku ponad 200 000 razy. Siedziba rudzkiej księżnicy znajduje się w budynku przy ul. Dąbrowskiego 18 w Wirku.

PROBLEMY BIBLIOTEKI CENTRALNEJ

W obecnej siedzibie rudzkiej księżnicy mieści się Dyrekcja zarządzająca całą miejską siecią biblioteczną. W ramach dyrekcji działają następujące agendy: Dyrektor, Zastępca Dyrektora, Sekretariat, Główny Księgowy, Dział Księgowości, Kierownik Administracji, Dział Administracji wraz z kadrami, Archiwum i Magazynem, Dział Medialno - Informatyczny, Dział Gromadzenia i opracowania zbiorów i Dział Metodyczny. Ponadto w obiekcie funkcjonuje biblioteka składająca się z następujących działów: Wypożyczalnia Centralna dla dorosłych, Czytelnia czasopism, Czytelnia naukowa, Wypożyczalnia dla dzieci, Mediateka i Galeria (razem 17 agend).

Budynek przy ul. Dąbrowskiego 18, w którym od 1985 roku działa Biblioteka Centralna Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rudzie Śląskiej posiada 900 m². Omawiany budynek powstał ok. roku 1881.

Niestety obecny stan techniczny budynku budzi poważne zastrzeżenia, co przede wszystkim uwarunkowane jest skutkami działalności górniczej.

Stale zwiększający się przechył budynku wpływa na ciągle zwiększający się stopień degradacji technicznej obiektu. Poszerzona przerwa dylatacyjna (skrócenie budynku o 1m) utworzona w roku 1997, została miejscami zniwelowana do zera. Nadto, w ocenie Kompani Węglowej wypoziomowanie budynku jest niewykonalne.

Powyżej wymienione problemy techniczne wpływają negatywnie na możliwość podjęcia działań inwestycyjnych, poprawiających stan obiektu i poziom bezpieczeństwa przebywających w nim osób.

REORGANIZACJA BIBLIOTEKI

W związku z powyższym powstała koncepcja zmiany siedziby Biblioteki, a co za tym idzie przeorganizowania sieci bibliotecznej.

Do tej pory w dzielnicy Wirek oprócz Biblioteki Centralnej mieszczącej się przy ul. J. Dąbrowskiego 18 działa jeszcze druga municypalna biblioteka tj. Filia nr 17 MBP mieszcząca się przy ul. Osiedlowej 1.

W roku 2016 podjęto decyzje realizacji koncepcji zasadzającej się na reorganizacji i częściowej zmianie funkcji Biblioteki Centralnej i Filii nr 17 MBP. W efekcie czego dojdzie do reorganizacji sieci i z punktu widzenia mieszkańców dzielnic Rudy Śląskiej, do sprawiedliwszego dostępu do biblioteki. Na finale każda z dzielnic będzie posiadać jedną bibliotekę (dzisiaj w Wirku działają dwie biblioteki, a w Chebziu nie ma żadnej placówki).

BIBLIOTEKA FICINUS - NOWA BIBLIOTEKA W WIRKU

W sytuacji opuszczenia budynku przy ul. J. Dąbrowskiego 18 w Wirku funkcje jedynej biblioteki dzielnicowej przejmie nowa biblioteka przy ul. Kubiny.

W związku z realizacją współczesnych funkcji bibliotecznych nowopowstała kubatura o łącznej powierzchni ok. 290 m² (ok. 190 m² stary dwupiętrowy budynek zaadaptowany na potrzeby biblioteczne oraz ok. 100 m² nowy budynek) na Ficinusie w Rudzie Śląskiej łączyć będzie funkcje biblioteczne jak i informacyjne. W założeniu będzie tam działać Wypożyczalnia Centralna dla dorosłych, Wypożyczalnia dla dzieci i Galeria (w rozumieniu przestrzeni animacyjnej) oraz stoisko funkcjonujące jako punkt informacji turystycznej. Ponadto znajdzie tam miejsce ekspozycja przedstawiająca charakter zabytkowej przestrzeni. Reasumując: powyższa koncepcja, z jednej strony poprzez przeniesienie biblioteki do historycznego, jednego z bardziej klimatycznych miejsc w Rudzie Śląskiej, będzie nobilitacją, z drugiej zaś rozwiąże systemowo problem dostępu do usług bibliotecznych w Wirku. Rozwiązanie to przyczyni się także do aktywizacji historycznej ulicy Kubiny, a poprzez działania biblioteki dojdzie do wzmocnienia znaczenia całego założenia architektonicznego na trasie Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego.

NOWA BIBLIOTEKA W CHEBZIU

Chebzie jest dzielnicą Rudy Śląskiej, w której MBP w Rudzie Śląskiej nie ma do tej pory swej placówki. Ponadto posiada zabytkowy obiekt, który do tej pory nie został zagospodarowany. Ze względu na swe znaczenie historyczne oraz wpisanie się w mentalną tkankę Miasta jako obiekt służący nie tylko mieszkańcom Chebzia, ale obsługujący także mieszkańców Rudy Śląskiej, przekształcenie historycznego obiektu w „Stację Biblioteka” będzie wyjściem optymalnym. Budynek dworca kolejowego, który zachowa oczywistą funkcję komunikacyjną, zyska funkcję kulturalną, stając się siedzibą największej instytucji kultury w Mieście.

STACJA BIBLIOTEKA - ZAŁOŻENIE FUNKcjONALNE BIBLIOTEKI UŁOKOWANEJ W BUDYNKU DWORCA PRZY UL.DWORCOWEJ

Projekt „Stacja Biblioteka” łączy w sobie wiele zalet. W nowej formule historyczny obiekt budynku dworcowego poza oczywistą funkcją komunikacyjną, jako centrum przesiadkowe, zyskał funkcję kulturalną. Idea ogólna adaptacji budynku opiera się na utworzeniu galerii bibliotecznej utworzonej w hali głównej dworca. Nawy boczne – przeszklone – po wybudowaniu w nich antresoli zyskają funkcje biblioteczne. Pod względem funkcjonalnym utworzone zostaną następujące strefy:

- strefa biblioteczna (wypożyczalnia dzielnicowa na bazie księgozbioru filii nr 17 z Wirku, wypożyczalnia regionalna na bazie prywatnych zbiorów Henryka Wańka, studio digitalizacji oraz czytelnia połączona z kawiarnią, pełniącą również funkcje poczekalni),
- strefa animacyjna (zostałaby utworzona głównie w byłej sali restauracyjnej oraz na placu za dworcem jako Bibliogród – strefa animacji kulturalnej w plenerze),
- strefa administracyjna (pomieszczenia administracyjne dyrekcji biblioteki usadowione będą w istniejących pomieszczeniach biurowych dworca),
- miejsce parkingowe.

Tak utworzone strefy pozwolą skutecznie działać lokalnie (rewitalizacja tkanki mentalnej dzielnicy) jak i miejskie (działania administracyjno-animacyjne centrali bibliotecznej), a nawet regionalne bądź ponadregionalne (powrót obiektu na Szlak Zabytków Techniki oraz nowe możliwości eventowe wykreowanej przestrzeni).

Dzięki przedstawionemu rozwiązaniu budynek dworca wzbogaci się o nowe funkcje a zarazem pozyska trwałego zarządcę. Zgodnie z dotychczasowymi działaniami biblioteki zostanie także wykreowana nowa atrakcyjna przestrzeń dla mieszkańców dzielnicy (dotychczasowe przykłady działalności CIS-ów, Biblioteki Centralnej i Filii nr 18 potwierdzają, że jest to możliwe). Miasto ponadto otrzyma obiekt o znaczeniu ponadlokalnym jako charakterystyczne centrum animacji kulturalnej rozpoznawalne w całym regionie.

Reasumując: powyższa koncepcja rozwiązuje systemowo problem biblioteki w Chebziu oraz przyczynia się do aktywizacji dzielnicy. Ponadto w atrakcyjny sposób – jako galeria kultury – daje nowe życie historycznemu obiektowi, zachowując także jego dotychczasowe funkcje komunikacyjne.

PODSUMOWANIE

Podział Biblioteki Centralnej oraz zmiana funkcji poszczególnych agend biblioteki będą spójne z realizacją założeń omawianych w trakcie spotkań nad strategią kultury, zgodnie z którymi poszczególne filie biblioteczne działać będą w mieście w formule BIBLIOTEKI +. W zaproponowanej formule ilość bibliotek pozostanie bez zmian. Każda z dzielnic będzie miała bezpośredni dostęp nie tylko do biblioteki, ale i swego rodzaju centrum kultury w dzielnicy.

Charakterystyczne obiekty historyczne, dzięki podjętym działaniom rewitalizacyjnym zostaną na powrót włączone w mentalną tkankę Miasta, stając się przy tym przykładem obiektów emblematycznych w regionie.